

Täysistunto

Perjantai 11.3.2016 klo 13.00—13.32

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ampuma-aselain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2016 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 2/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 2/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Yleiskeskustelun aloittaa hallintovaliokunnan puheenjohtaja Mattila.

Keskustelu

13.01 **Pirkko Mattila ps** (esittelypuheenvuoro): Puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ampuma-aselakia lisäämällä siihen viittaus Euroopan komission antamaan ampuma-aseiden deaktivoitistandardeja ja -tekniikoita koskevaan asetukseen. Deaktivointi-asetus on siis suoraan sovellettavaa oikeutta.

Deaktivointiasetus sisältää säännöksiä deaktivoinnin luvallisuudesta, tarkastamisesta, varmentamisesta, avunantopyynnöistä, aseiden merkitsemisestä, täydentävistä toimenpiteistä, aseiden siirtämisestä toiseen jäsenvaltioon ja ilmoitusvelvollisuuksista. Eli tämä deaktivointiasetus asettaa deaktivoinnille vähimmäisvaatimukset, joten jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön täydentäviä kansallisia toimenpiteitä.

Ampuma-aselakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pysyvästi deaktivoitu ase tai toimintakelvottomaksi tehty ase on mahdollista esittää myös Poliisihallitukselle tai muulle kuin luvan haltijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitokselle. Tämä ehdotus siis joustavoittaa menettelyä yksittäisen aseenhaltijan kannalta, kun kotipaikkasidonnaisuudesta luovutaan. Mutta Poliisihallituksen suorittama tarkastus voi olla edelleen tarpeen, kun tarvitaan esimerkiksi erikoisvälineistöä.

Lisäksi valiokunta esittää muutoksen koskien lakiesitykseen sisällymätöntä 115 §:ää. Valiokunta ehdottaa, että tähän lisätään valvontaviranomaiseksi Tulli ja siihen liittyvät muutokset, koska valvontatehtävä seuraa komission deaktivointiehdotuksesta. Valiokunta on saanut selvityksen deaktivointiasetuksen ja ampuma-aselain merkityksestä Puolustusvoimilta hankittujen deaktivoitujen ampuma-aseiden kannalta. Tässä selvityksessä todetaan, että ampuma-aselakia ei sovelleta siis Puolustusvoimissa tapahtuvaan ampuma-aseiden ja sen osien korjaamiseen ja muuntamiseen mukaan lukien ampuma-aseiden deaktivointi, mutta tätä asetusta sovelletaan kuitenkin Puolustusvoimien yksityisiin yhteistyökumppaneihin ja Puolustusvoimien ulkopuolisille yksityishenkilöille ja yrityksille luovutettuihin ampuma-aseisiin ja niiden osiin. Elikkä näin Puolustusvoimilta hankittujen deaktivoitujen ampuma-aseiden tulee täyttää ampuma-aselain ja sen nojalla annettujen alem-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2016 vp

manasteisten säännösten vaatimukset. Yksityishenkilöiden ja yritysten Puolustusvoimilta hankkimiin aiemmin deaktivoituihin aseisiin sovelletaan deaktivointiasetuksen vaatimuksia, kun asetuksen soveltaminen alkaa.

Sitten muutamia näkökohtia: Elikkä tätä deaktivointiasetusta ei sovelleta aseisiin, jotka on deaktivoitu ennen soveltamisen alkamispäivää 8.4.2016, paitsi jos nämä ampuma-aseet siirretään toiseen EU:n jäsenvaltioon tai saatetaan markkinoille. Markkinoille saattamista on myös maksuton siirto tai vaihtokauppa. Tästä valiokunnan saaman selvityksen mukaan aiheutuu kustannuksia. Tarkastuksen yhteydessä maksettavasta maksusta säädetään poliisin suoritteiden maksullisuudesta annetussa sisäministeriön asetuksessa. Kustannuksia voi syntyä aseepän suorittamista toimenpiteistä, jotka ovat tapauskohtaisia. Edellä todettu siis koskee myös näitä Puolustusvoimilta hankittuja aikaisempien ohjeiden mukaisesti deaktivoituja ampuma-aseita.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että Poliisihallitus tiedottaa poliisilaitoksia, ase-elinkeinon harjoittajia, aseharrastajia tämän komission asetuksen mukaisista menettelyistä, mukaan lukien mahdollinen poliisilaitosten ja Poliisihallituksen välinen työnjako ampu-aseen tai aseenosan tarkastamisessa. Poliisihallituksen tulee selvittää aikaisempien deaktivoitujen ampuma-aseiden mahdolliseen uudelleen deaktivointiin liittyvät kysymykset ja informoida niistä sitten mainittuja tahoja.

Tämä hallintovaliokunnan mietintö on yksimielinen.

13.05 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ampuma-aselakia lisäämällä siihen viittaus Euroopan komission antamaan ampuma-aseiden deaktivointistandardeja ja -tekniikoita koskevaan asetukseen. Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseosa olisi mahdollista esittää myös Poliisihallitukselle tai muulle kuin luvanhaltijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitokselle. Tältä osin esitys on oikein kannatettava.

Ehdotettu laki ampuma-aselain muuttamisesta liittyy Euroopan komission joulukuussa 2015 antamaan täytäntöönpanoasetukseen deaktivointistandardeja ja -tekniikoita koskevien yhteisten suuntaviivojen vahvistamisesta sen varmistamiseksi, että deaktivoitujen ampuma-aseet tehdään pysyvästi ampumakelvottomiksi. Deaktivointiasetus on suoraan sovellettavaa oikeutta, eikä siinä Suomelle anneta kovin paljon erioikeuksia. EU:n jäsenvaltioiden tulee soveltaa deaktivointiasetusta 8.4.2016 lähtien, eli kiitos tästä asetuksesta kuulu erityisesti Euroopan unionille.

Tässä esityksessä deaktivointiasetus asettaa deaktivoinnille vähimmäisvaatimukset, joten jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön täydentäviä kansallisia toimenpiteitä. Hallituksen esityksessä ampuma-aselakiin ehdotetaan otettavaksi informatiivinen viittaus deaktivointiasetukseen.

Se, että aseosa voi esittää muullakin poliisiasemalla kuin siellä, missä asuu, on järkevää. Se joustavoittaa menettelyä yksittäisen aseenharrastajan kannalta, kun kotipaikkasidonnaisuudesta luovutaan. Poliisihallituksen suorittama tarkastus voi olla mielestäni tarpeen erityisesti ja vain silloin, kun tarkastaminen ja tarkastusmerkinnän tekeminen edellyttävät erikoisvälineistöä ja -ammattitaitoa. Mielestäni monelta poliisiasemalta tätä ammattitaitoa löytyy jo nyt riittävästi.

Ampuma-aselakia ja komission deaktivointiasetusta sovelletaan myös Puolustusvoimien yksityisiin yhteistyökumppaneihin ja Puolustusvoimien ulkopuolisille yksityishenkilöille ja yrityksille luovutettuihin ampuma-aseisiin ja aseosaan. Tämä tarkoittaa sitä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2016 vp

yksityishenkilöiden ja yritysten hallussa olevien Puolustusvoimien toimesta deaktivoitujen ampuma-aseiden tulee täyttää ampuma-aselain ja sen nojalla annettujen alemmanasteisten säännösten asettamat vaatimukset. Direktiivi koskee siis myös Puolustusvoimilta hankittuja, aikaisempien ohjeiden mukaisesti deaktivoituja ampuma-aseita.

Aikaisemmin deaktivoidut ampuma-aseet eivät direktiivin mukaan välttämättä täytä deaktivointiasetuksessa asetettuja vaatimuksia. Tätä muutosehdotusta en pidä järkevänä. Aseet on jo kertaalleen deaktivoitu ammattilaisten toimesta, joten sen pitäisi riittää jatkosakin.

Tarkastus, totta kai, myös maksaa. Deaktivointitarkastuksen yhteydessä maksettavasta maksusta säädetään poliisin suoritteiden maksullisuudesta annetussa sisäministeriön asetuksessa, joka lienee muutamia kymmeniä euroja per ase. Lisäksi kustannuksia syntyy ase-sepän toteuttamista deaktivointitoimenpiteistä, jotka ovat aina tapauskohtaisia. Esitys lisää näiltä osin aseiden omistajan kustannuksia, joten en pidä esitystä tältä osin kannatettavana. Tiedän yrityksiä, jotka ovat hankkineet satoja, jopa tuhansia deaktivoituja aseita Puolustusvoimilta. Mikäli laissa tai erillisessä asetuksessa ei hyväksytä Puolustusvoimain tekemää deaktivointia, joka vastaa jopa tiukemmin esitettäviä teknisiä vaatimuksia, tulee Pohjan aseseppien käydä leimaamassa edellä mainitut aseet. Tästä siirtyvät lopulliset maksut aseiden tuleville ostajille.

Arvoisa rouva puhemies! Aseiden omistajat ja aseharrastajat ovat erittäin hyviä lypsettäviä. Heitä rangaistaan jatkuvasti maailmalla tapahtuvien terroritekojen johdosta, mutta he eivät luovuta. He jatkavat harrastustaan niin pitkään kuin yhdelläkin harrastajalla on ase ja paikka, missä harrastusta voi turvallisesta harrastaa. Toivoisin, että tällainen aseharrastajien kurmoottaminen jo vähitellen loppuisi. Meidän ei ole aina pakko olla EU:n edessä rähmällä, vaan voimme ajatella asioita myös ihan itsenäisesti. Odotan suurella mielenkiinnolla sitä aikaa, kun lasten leikkiaseet todetaan laittomaksi. Tällä hetkellä ajatuskin siitä tuntuu utopistiselta, mutta varmuudella sekin vielä toteutuu.

13.10 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näissä deaktivointimääräyksissä, mitä nyt tämän uuden lakiesityksen ja lain mukana tulee, on se hyvä puoli, että näitä ei nyt sovelleta kaikkiin aseisiin takautuvasti. Deaktivoidulla aseellahan on hyvin tärkeä merkitys muun muassa maanpuolustustahdon ylläpitäjänä, ja se, että meillä on asekeräilijöitä, on myös pala meidän vahvaa historiaamme.

Mutta, rouva puhemies, meillä on vielä paljon suuremmat kysymykset edessämme tämän vuoden puolella, kun EU:ssa on käsittelyssä asedirektiivi. Maanpuolustus on meillä se määrittävä tekijä siinä, minkä takia itselataavien kertatuliaseiden meillä täytyy pysyä myös jatkossa erityisesti reserviläisten mutta myös muiden harrastajien käytössä. Sen vuoksi olen hyvin tyytyväinen siihen, että me olemme Suomessa saaneet yksimielisen kannan täältä lähtemään ja puolustaneet sitä EU:n kaikissa pöydissä, mutta paljon meillä on tietysti vielä tehtävää, ja vetoankin tässä myös kaikkiin muihin hallitus- ja eduskuntapuolueisiin, että saamme tämän yhdessä vietyä maaliin eteenpäin, että meillä tämä hyvä harrastus voi jatkua.

13.11 Simon Elo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kulmala sanoi aivan oikein, kun hän sanoi, että ei pidä olla rähmällä EU:n edessä, ja viitaten siihen, mitä edustaja Savola sanoi, niin tässä on todella tänä vuonna tulossa hyvin merkittävä kysymys, jossa ministeri Niinistö on hyvin selkeästi sanonut, että Suomi ei voi hyväksyä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2016 vp

sitä linjaa, mitä komissio tällä hetkellä on esittänyt asedirektiivissä. Itse toimin perussuomalaisten valiokuntavastaavana suuressa valiokunnassa ja olen ilolla pistänyt merkille jopa yli oppositio—hallitus-ajan sen yksituumaisuuden, jolla ollaan puolustettu suomalaista poikkeuksellista tilannetta verrattuna muihin EU-maihin tässä kysymyksessä.

Tällä hetkellä tilanne näyttää hyvältä. Ministeri Orpo on julkisuudessa kertonut, että maat, kuten Ruotsi, Norja, Saksa ja Itä-Euroopan maat, ovat Suomen kanssa tässä asiassa samoilla linjoilla ja jopa kaikista EU-maista enemmistö olisi Suomen kanssa niistä viidestä keskeisestä kysymyksestä, mitkä Suomelle ovat tärkeitä, samalla linjalla. Hyvältä näyttää tällä hetkellä, ja siinä mielessä voin vakuuttaa edustaja Kulmalalle, että rähmällä ei olla eikä pidä olla. (Eduskunnasta: Töitä tehdään!)

13.12 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei tässä varmaan kukaan EU:n edessä rähmällä halua olla. On hyvä kyllä muistuttaa myös edustaja Kulmalaa siitä, mitä olimme molemmat tuolla eduskunnan hallintovaliokunnassa kuuntele-massa, kun asiaa käsitelimme, että minkä takia tämä deaktivoitijärjestelmä on otettu käyttöön. Taustalla ovat Pariisin iskut, ja vaikkei siellä iskuissa ilmeisesti käytetty deakti-voituja aseita, niin silti nyt halutaan poistaa tämäkin mahdollisuus. Pidän sitä sinänsä hy-vänä.

Pidän erittäin hyvänä ja tarpeellisena sitä, mitä valiokunta mietinnössään myös nosti esille, että Poliisihallituksen tulee tiedottaa deaktivoitujen aseiden omistajille tästä muu-toksesta. Sen tiedottamisen osalta on tärkeää myös muistuttaa siitä, missä kohtaa tämä tar-kastusvelvollisuus astuu voimaan. Kohtahan on se, jos deaktivoidun aseiden omistaja luo-vuttaa aseita tai myy sen edelleen.

Haluan myös sanoa tähän Euroopan asedirektiiviin liittyen sen verran, että myös sosia-lidemokraatit esimerkiksi puolustusvaliokunnassa yhtyivät siihen näkemykseen, että reser-viläisaseiden osalta Suomi hakisi poikkeuslupaa.

13.13 Veera Ruoho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kulmala toi erinomaisesti esiin, kuinka suomalaisia vastuullisia aseharrastajia myös edelleen laskute-taan, ellei jopa suorastaan kiusata, asiallisesta maanpuolustustakin tukevasta harrastukses-taan.

13.14 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On totta, että nyt ovat isommat kysymykset tulossa eteen tämän Euroopan unionin asedirektiivin myötä, ja Suomen kanta siihen on ollut erittäin tiukka ja sen tulee sellaisena tiukkana pysyäkin. Meidän on huolehdittava siitä, että vapaaehtoinen maanpuolustus voi jatkua tässä maassa, ja samoin ampumaharrastuksen ja metsästysharrastuksen jatkuvuus on turvattava.

Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys on itse asiassa aika hyvä, mutta tämän vaiku-tuksia on kuitenkin seurattava. On selvää, että meillä on tällä hetkellä tässä maassa useilla myyjillä sellaisia deaktivoituja aseita, joista on esimerkiksi Puolustusvoimien deaktivoi-nitodistukset olemassa. Nyt on seurattava, hyväksytäänkö deaktivoititodistukset sitten vai vaaditaanko näitten lisäksi uusia. Itse näen, että on ehdottomasti toimittava niin, että nämä Puolustusvoimien todistukset, jotka on aikanaan annettu, kun aseista on luovuttu, tulee hy-väksyä silloin, kun deaktivoituja aseita poliisilaitokselle esitetään.

Puhemies Maria Lohela: Vielä yksi vastauspuheenvuoro.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2016 vp

13.15 Reijo Hongisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietämäni mukaan deaktivoititodistus annetaan aseiden mukana aseiden omistajalle, mutta siitä ei jää poliisin rekisteriin minkäänkään merkintää. Edustaja Kari totesi, että Poliisihallitukselle annetaan velvollisuus tiedottaa ja valistaa deaktivoitujen aseiden omistajia tulevasta tarkistuksesta. On mielenkiintoista pohtia, että annetaan velvollisuus valistaa, mutta jos aseiden omistaja ei saa tätä tietoa, niin syyllistyykö hän johonkin rikokseen ja voiko hän näin ollen saada siitä sanktion? Tämä on mielenkiintoinen tilanne.

Toinen, mitä pohdiskelen tässä, on, että jos vanhan lain aikaan deaktivoitu ase, käytetään termiä "saatetaan markkinoille", niin voiko tämän vanhan lain aikaan deaktivoitujen aseiden omistaja luovuttaa sen seuraamuksitta toiselle henkilölle ilman, että se käydään uudelleen tarkistamassa. Jos tällaisia uudelleentarkistuksia joudutaan suorittamaan, niin uskon, että poliisilla riittää kyllä puuhaa näitten aseiden uudelleen tarkistamisessa.

13.16 Kari Kulmala ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sisäasiainministeriöstä ja Pohasta on tiedusteltu tätä asiaa, että jos esimerkiksi yrityksellä on vaikka nyt 500 kappaletta Suomi-konepistooleita deaktivoituna, niin se ei riitä tämän direktiivin mukaan, vaan ne pitää uudelleen deaktivoida. Onhan se nyt aivan järjetöntä, jos Puolustusvoimien deaktivoitintamattaitoon ei uskota, vaan tämän jälkeen vielä pitää ase deaktivoida ja siitä tulee ostajalle tai myyjälle kuluja. Ei näin voi olla.

13.17 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! On ymmärrettävää, että tämä EU:n velvoittava direktiivi on pantava voimaan, vaikka tämä luo kyllä täysin turhaa byrokratiaa ja lisää jälleen turhia käyntejä poliisiasemilla tai Poliisihallituksessa. Tässä debatissa, joka hetki sitten käytiin, hyvin tuotiin esille niitä ajatuksia, joita itsekkin olen aiemmin täällä nostanut esille myös muiden kuin deaktivoitujen aseiden kohdalla. Olisi aivan perusteltua, niin kuin edustaja Kärnä tuossa edellä esille toi, että Puolustusvoimien deaktivoititodistus riittäisi jatkossa ja ne voitaisiin välittää tietorekistereihin ja näin tämä deaktivoititodistus tulisi myös rekisteröityä ja tulisivat tietoon näiden aseiden määrätkin Suomessa.

Maamme ampuma-aselainsäädäntöä on uudistettu viime vuosina itse asiassa lukuisia kertoja. Muutokset on tehty usein hyvinkin nopealla aikataululla ja, voisi sanoa, välillä lähes paniikinomaisesti reagoiden erilaisiin sinänsä erittäinkin valitettaviin tapahtumiin. Jokainen kouluampuminen tai muu ampumatapaus on aina vakava asia, ja se pitää vakavasti ottaa — en sitä ole tässä sanomassa, etteikö näin olisi — mutta usein tässä unohdetaan se, että syy on jossain muussa kuin aselainsäädännössämme.

Ymmärrän valtaosan uudistuksista, joita olemme tehneet ehkä viimeisen 8—10 vuoden aikana, mutta olen sitä mieltä, että nyt on jo lainsäädännössämme useita ongelmakohtia ja epäselvyyksiä, jotka voivat jo merkittävästi hankaloittaa vastuullista ja turvallista ampumatoimintaa, ampumaurheilua ja myös suomalaista metsästystä. Hyvä huomio on itse asiassa sekin, että yleensäkin me ampumaharrastajat, me metsästäjät olemme tilastojenkin mukaan jopa keskimääräistä nuhteettomampaa väkeä. Syy on selvä: aseiden hallussapitoluvat voi menettää, mikäli syyllistyy rikokseen, kuten esimerkiksi rattijuopumukseen.

Jokin aika sitten tiukensimme myös aseiden säilytysvaateita. Ne saivat varsin laajasti hyväksynnän. On hyvä, että aseet pidetään turvallisesti. Myös aseiden hankinta on minusta tehty tietyissä tilanteissa turhan paljon viranomaisiakin työllistäväksi, eikä ole edes turvallisuuden kannalta perusteltua esimerkiksi vaatia kaikkien uusien aseiden näyttövelvoitetta poliisille. Tämä lakiesitys, joka nyt on käsittelyssä, koskee deaktivoituja aseita, mutta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2016 vp

meillä on käytössä siis lainsäädäntö, joka vaatii jokaisen uuden aseiden näyttämisen poliisi-asemalla. Täällä viitattiin siihen, että meidän poliiseilla on hyvä tieto näistä aseista.

Itselläni on hivenen erilaisiakin kokemuksia siitä, miten esimerkiksi vähän erikoisemmissa aseissa poliisit joutuvat pyytämään apua usein esimerkiksi numeroiden löytämiseksi aseiden omistajalta. Lainsäädäntö itse asiassa menee niin, että tuon aseiden voi käydä näyttämässä kuka tahansa, kenellä on vastaavan aseiden kantolupa, ja jopa tehdä sen niin, että vie matkassaan vaikkapa 20 asetta kerrallaan poliisiin tarkastettavaksi. Voi kysyä, onko tämä turvallisuuden kannalta järkevää. Riittävä takuu luvan ja aseiden kohtaamisesta on minusta se, että ase on ostettu lailliselta asekauppiailta. Näyttövelvoitteen, eli tämän näyttövelvoitteen poliisille, voisi rajata vain tilanteisiin, joissa kauppa tapahtuu esimerkiksi kahden yksityisen henkilön välillä.

Toisena olisi minusta perusteltua keventää ampuma-asetupamenettelyä myös esimerkiksi tilanteissa, joissa vanha lupallinen ase uudistetaan vastaavan tyyppiseen uudempaan aseeseen, siis niin, että aseiden kokonaismäärä ei kasva. Tällaisen tilanteen lupaprosessi on nykyisin kohtuuton ja täysin turha. Itse toivoisinkin, että sisäministeri Petteri Orpo olisi myös aktiivinen tässä sektorissa kaikkien muiden työkiireiden keskellä, niin että meidän aselainsäädäntöämme kohtuullistettaisiin niiltä osin, missä se on järkevää.

Täällä viitattiin keskustelussa, että sosialidemokraatit ovat kannattaneet Suomen linjaa EU:n ampuma-asedirektiivissä eli tiukkaa linjaa, ettemme hyväksyisi sitä, mutta on sosialidemokraateista kyllä kuultu toisenlaisiakin äänenpainoja. Esimerkiksi entinen ulkoministeri Tuomioja totesi, että suurempi riski on, että sellainen puolipäätöksi päättyy jonain päivänä jonkun supisuomalaisen breivikin käsiin tuhoisin seurauksin, ja tällaisilla sanoilla hän tuki EU:n ampuma-asedirektiiviä. Minun mielestäni tämä oli kohtuullisen törkeästi sanottu suomalaisista reserviläisistä, metsästäjistä ja aseenkäyttäjistä. Hänellä oli myös täysin väärienlaisten tietojen meidän vapaaehtoisen maanpuolustuksen koulutusmääristä, mutta hyvä, että hallintovaliokunnan demarijäsen, edustaja Kari, toi täällä äsken esille, että heiltä tukea löytyy.

Sisäministeri Orpohan tällä viikolla kertoi, että sisäministerikokouksessa ovat Suomen asevoimat saaneet merkittävästi tukea muilta EU-mailta. Hänen mukaansa Ruotsi, Norja ja Saksa olivat täysin samoilla linjoilla Suomen kanssa, minkä lisäksi itäisen Euroopan maat olivat pitkälti meidän kanssamme samoilla linjoilla. Olemme vaatineet esimerkiksi sitä, että aseita pitää voida jatkossakin ostaa internetistä, siviileillä olisi oikeus hankkia puolipäätöksi aseita, mikä on meidän reserviläisarmeijan kannalta keskeinen tärkeä asia, ja alle 18-vuotiaat voisivat jatkossakin hankkia aseita urheilu- ja metsästäysharrastuksiin. Haluan tässä eduskunnan edessä antaa kiitosta puolustusministeri Niinistölle ja ministeri Petteri Orpolle, sisäministerillemme, aktiivisesta työstä ja siitä, että tämä on nyt kääntymässä siihen malliin, mitä muun muassa puolustusvaliokunta yksimielisesti on maanpuolustuksen keskeisen uskottavuuden näkökulmasta vaatinut. Tämä esitys, joka tänään on käsitelty, koskee siis deaktivoituja aseita, ja niitäkin Suomessa on paljon, ja toivottavasti tähänkin löytyy järkeviä ratkaisuja tulevaisuudessa.

13.24 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Heinosta erinomaisesta puheenvuorosta ja myös edustaja Kulmalaa tämän deaktivoitiasian tuomisesta eduskunnan tietoon. Haluaisin sanoa nyt tässä koko salille, että toivon, että voimme lähettää yhdessä Poliisihallitukselle sellaisen viestin, että kyllä ohjeistuksia on nyt muutettava siihen suuntaan, että Puolustusvoimien deaktivoitiammattitaitoa kun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2016 vp

nioitetaan ja Puolustusvoimien antamat deaktivoititodistukset hyväksytään siellä poliisilaitoksilla sellaisina todistuksina, että aivan aidosti tällainen ase on tehty ampumakelvottomaksi. Jos tähän ei voi luottaa, niin mihin me voimme sitten tässä maassa luottaa?

13.24 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinonen totesi, että tämän asetuksen mukana tulee turhaa byrokratiaa. Vaikkakin tuen toki tätä yksimielistä esitystä ja mielestäni tämä on tasapainoisesti laadittu, itse olen kyllä hiukan huolestunut siitä, että kyllä tässä edelleen tulee viranomaisillemme lisää tehtäviä, esimerkiksi Poliisihallitukselle tiedotustehtävää niin poliisilaitosten, ase-elinkeinonharjoittajien kuin aseharrastajien suhteen. Samoin Tullille annetaan lisää valvontatehtäviä, että deaktivoituissa aseissa toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta on asianmukaiset todistukset ja merkinnät, (Puhemies koputtaa) että... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

13.25 Sirpa Paatero sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä pieni osa, mikä nyt oli hallintovaliokunnan käsittelyssä, on yksimielinen, niin kuin todettiin, ja tuemme sitä, että tähän saadaan tällainen, vaikka myöskin hämmästelinkin sitä, miksi tämä yksi osa pitää tuoda, kun me tiedämme, että se varsinainen EU-direktiivi, jossa on sitten useita asioita, on tulossa.

Edustaja Heinosen kommenttiin: on aivan selvää, että eri puolueissa on erilaisia näkemyksiä, mutta kyllähän me olemme vuosien aikana nähneet, että Suomen lainsäädäntöön on ollut tarvetta ja on tästä eteenpäinkin tarvetta tehdä muutoksia asepuolella. Se on ihan ymmärrettävää, sillä maailma muuttuu. Internetkauppa on tällä hetkellä ihan erilaista kuin joitakin vuosia sitten.

Meillä lupakäytännöissä on ollut korjaamisen varaa. Deaktivoinnissa tarvitaan uudenlaisia käytäntöjä. Meillä on aseita, joita ei ole tälläkään hetkellä missään rekisterissä näistä deaktivoinneista. Ne jäävät tälläkin hetkellä ilman mitään rekisteriä, jos eivät ne vaihda omistajaa. Meillä on vielä monta kohtaa, missä ihan varmaan joudutaan tiukennusta tekemään.

13.27 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä todellakin se ongelma on ollut kaiken kaikkiaan aselupien myöntämisessäkin, että käytännöt ovat vaihdelleet riippuen poliisilaitoksesta. Sen vuoksi tämä Poliisihallituksen tiedottaminen niin tässä asiassa kuin muutenkin ohjeistaminen eri poliisilaitoksille eri puolilla Suomea on äärimmäisen tärkeätä, ja on hyvä, että tässä on nyt tätä viestiä haluttu sinne välittää ja siihen tullaan puuttumaan.

Mitä tulee tähän Puolustusvoimien deaktivoititodistukseen, kun siihen nyt kuitenkin sitten tarvitaan edelleen nämä uudet deaktivoititodistukset ja näytöt, täytyy pystyä mahdollisimman kevyellä byrokratialla hoitamaan se niin, että se ei aiheuta kohtuutonta taakkaa aseiden omistajille, aseharrastajille. Meidän täytyy muistaa se lähtökohta, kun tätä koko aselainsäädäntöä nyt EU:n toimesta halutaan kiristää, että me täällä puhumme rehellisistä aseharrastajista, joilla on luvat kunnossa, jotka ovat tehneet kaikki pilkulleen niin kuin on täytynytkin tehdä, ja sitä meidän pitää täällä puolustaa.

13.28 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Heinoselle kattavasta puheenvuorosta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2016 vp

Haluaisin vielä hallintovaliokunnan jäsenenä tuoda koko suurelle salille tietoon sen, että me olemme olleet hyvin yhtenäisiä tässä asiassa. Toisaalta edustaja Heinonen toi huomioon sen, että nopeastikin on jouduttu näihin ampuma-aselain muutoksiin tekemään töitä. Tietenkin nyt on kyse ainoastaan tästä deaktivoinnista, ja nyt onneksi pystyttiin tekemään nopeasti, koska tosiaan asetus tulee voimaan jo 8.4. ja lainsäädäntövaatimukset ovat lähteneet EU:lta vasta tämän vuoden alusta. Mutta tuon myöskin esiin sen, että hallintovaliokunta viime syksynä aloitti hyvin laajat ja monipuoliset asiantuntijakuulemiset tähän koko ampuma-aselain uudistukseen liittyen ja siinä mielessä olemme valmiita myöskin siten niille lainsäädäntötoivoille. Jaamme tilannekuvan ja se on puolueesta riippumatta hyvin samankaltainen, joten siinä mielessä Suomen kanta on selkeä ja ministerit Orpo ja Niinistö voivat sitä jatkaa. Kiitos siitä työstä.

13.29 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on tehty aselainsäädäntöön lukuisia tiukennuksia, muun muassa näiden kouluampumisten jälkeen. Jos oikein muistan, niistä yksi oli sellainen, missä ampuja sai aseensa laillista tietä, mutta yleensä tällaisissa tapauksissa, missä ampuma-asetta käytetään rikollisiin toimiin, ne ovat laittomia aseita ja henkilöt ovat sairaita. Niin kuin tässäkin tapauksessa, henkilön ei olisi pitänyt saada tuota asetta ja hänen olisi pitänyt saada muunlaista apua. Ehkä ne pannot olisi syytä kohdistaa sinne, että tällaiset ihmiset, jotka kärsivät erilaisista mielenterveysongelmista, saisivat apua ennen muuta.

Nämä tiukennukset, mitä nyt Suomessa on tehty, ovat olleet sellaisia, että ne ovat kohdentuneet kohtuuttoman paljon rehellisiin suomalaisiin metsästäjiin ja reserviläisiin. Niin kuin tuossa puheenvuorossani totesin, heillä on vaade niin tiukka, että jopa yksi rattijuopumus, mikä on törkeä rikos, voi jo vaikuttaa siihen, että se harrastuskin menee sen mukana eli menettää aseluvat. Sen takia nämä kyllä toimivat yleensä, niin kuin sanoin, tilastollisesti erittäin vastuullisesti.

Deaktivoinnista lopuksi, arvoisa puhemies, vain se, että toivoisin, että tällaisten virallisten todistusten esimerkiksi Puolustusvoimilta tai muilta jollain tavalla sertifioituilta deaktivoijilta pitäisi riittää tässä, sillä tiedän, että poliiseilla ei ole tietoa näistä aseista niin paljon kuin niillä henkilöillä, jotka sen deaktivoinnin ovat tehneet.

Puhemies Maria Lohela: Täällä on vielä edustaja Talvitiellä pyydettyä varsinaisen puheenvuoro. Oliko tarkoitus sellainen käyttää? — Ei ollut.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 11/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.